

Socialt arbete och ickevåld

Icke våldets möjliga bidrag till socialt arbete

Om att leva och skapa de samhällen vi vill ha

Man kan inte hoppa ur vår historia av kolonialism och förtryck genom renlevnad eller genom skenbara nationsgränser. Vi deltar alla i förtrycket, och vi kan inte hävda att vi är utanför bara för att vi lever på andra sidan gränsen eller i andra världsdelar. Människor underordnas genom tekniker som särdelning eller genom att man pekar ut vissa som offer och underordnade. När vi pratar om de förtryckta eller de fattiga representeras dessa därmed av oss, vilket blir en del av problemet.

Icke våld är att bygga gemensamma samhällen. Ej specialsamhällen för fattiga, missbrukare och hemlösa.

Plåster på sår

Socialt arbete riskerar att bara bli plåster på sår. Men det handlar mer om att ta ansvar och ingripa mot orsaken till fattigdom och utslagning. Det räcker inte att ta hand om offren för krig, orättvisor och förtryck, vi måste skapa samhällen som motverkar att offer skapas.

Det är dagliga fysiska möten mellan engagerade, fattiga, underordnade, överordnade som motverkar särdelning och underordning. Det handlar därmed inte om en intellektuell identifiering med förtryckta (Jim Wallis Ett nytt sätt att leva, Libris 1983). Att leva med de förtryckta blir därför viktigt för att undergräva den särdelning man inte kan ta sig ur. Att själv bli fånge och leva i fängelser, samt att bo i fattiga områden har därför varit viktigt i ickevåldskommuniteter som Catholic Worker, plogbillar, Jona House, Sojourners.

Omöjlighet till identifiering innebär också en omöjlighet att representera de förtryckta (Spivak). Men i varje möte, i varje situation av makt och förtryck öppnas det upp möjligheter för motstånd (Foucault) och för att de koloniserade talar (Homi Bhabha).

Att solidarisera sig och ingripa innebär fängelse och lidande för den som

engagerar sig. Detta lidande är dock inte jämförbart med lidande mot de som hamnar under permanent underordning och förtryck. Kommuniteter och kollektivt boende är kraftfulla verktyg för att motverka trycket från lönearbete, domstolar, kronofogde och fängelse. Kommuniteter experimenterar fram nya former för gemensam egendom istället för privat egendom vilket blir en gisslan när kronofogde och fängelse blir aktuellt. Intressanta experiment i gemensamt ägande utförs av bl a Sojourner, Catholic Worker och Jona House.

Kollektivt boende gör också att solidariteten med underordnade och fattiga inte blir individuell välgörenhet. Varje kollektiv är i sig ett samhälle vilket skapar nät av relationer och möten. Ickevåld med kombinationen motstånd och solidaritet handlar inte om en framtida revolution. Det handlar om att leva revolutionen.

Per Herngren

2008-10-10, version 0.1.1

Socialt arbete och ickevåld

Ickevåldet är ett möte mellan motstånd och solidaritet. Ickevåldet utvecklas i solidaritetsarbete i länder som Guatemala, El Salvadore och Columbia, det förändrades genom postkolonial självkritik, genom praktiskt socialt arbete i lokala kommuniteter i fattiga områden som Sojourner i Washington, och Catholic Workers i USA och Europa. Ickevåldet utvecklade former för samarbete genom feministiska samtalstekniker som motverkar underordning och förtryck.